
Vergaderjaar 2025–2026

M	Wijziging van de begrotingsstaat van het Klimaatfonds (M) voor het jaar 2025 (Suppletoire begroting september)
----------	---

Nr. 2	MEMORIE VAN TOELICHTING
--------------	--------------------------------

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVoorstel	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	5
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	5
3	Beleidsartikelen	7
3.1	Beleidsartikel 1 Kernenergie	7
3.2	Beleidsartikel 2 CO ₂ -vrije gascentrales	8
3.3	Beleidsartikel 3 Energie-infrastructuur	9
3.4	Beleidsartikel 4 Vroege fase opschaling	10
3.5	Beleidsartikel 5 Verduurzaming industrie en innovatie mkb	11
3.6	Beleidsartikel 6 Verduurzaming gebouwde omgeving	12
3.7	Beleidsartikel 7 Onverdeeld	13

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het Klimaatfonds.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Klimaat en Groene Groei,

S.T. M. Hermans

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Ondergrenzen toelichtingen

Voor het toelichten van de begrotingsmutaties zijn in deze suppletoire begroting de ondergrenzen gehanteerd zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV		
Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In sommige gevallen, waar politiek relevant, worden ook posten toegelicht beneden deze ondergrenzen.

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Suppletoire begroting september) (bedragen x € 1.000)		
	Art.	Uitgaven 2025
Vastgestelde begroting 2025 (incl. ISB's, NvW en amendementen)		757.823
Mutaties 1^e suppletoire begroting 2025		
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1e suppletoire begroting 2025		
Kasschuiven	1,2,3,4,5 & 6	– 559.510
Loon- en Prijsbijstelling	7	15.515
Mutaties Nota van Wijziging 1e suppletoire begroting 2025		
Kernenergie	1	– 4.800
Energie- infrastructuur	3	– 7.877
Vroege Fase opschaling	4	15.227
Verduurzaming industrie en innovatie mkb	5	– 170.575
Verduurzaming gebouwde omgeving	6	– 200
Mutaties ontwerpbegroting 2026		
Kasschuiven	1,2,3,4,5 & 6	– 24.830
Kernenergie	1	– 750
Vroege Fase opschaling	4	54
Verduurzaming industrie en innovatie mkb	5	– 15.000
Terugboekingen		139.040
waarvan afgeboekt (blijft via eindejaarsmarge 2026 behouden)*		– 139.040
Overige mutaties		4.300
Stand suppletoire begroting september 2025		9.377

Toelichting

Mutaties 1^e suppletoire begroting 2025

1^e suppletoire begroting 2025

In het Voorjaar hebben voornamelijk technische mutaties plaatsgevonden. Denk hierbij aan kasschuiven om middelen in het juiste rimte te zetten, waarbij in totaal € 559,5 mln uit 2025 is geschoven. Daarnaast is € 15,5 mln aan loon- en prijsbijstelling in het jaar 2025 toegevoegd aan het fonds.

Nota van Wijziging 1^e suppletoire begroting 2025

Met deze NvW zijn met name maatregelen naar verschillende departementen overgeheveld. Maatregelen waarvan de uitgaven in 2025 zijn gestart zijn onder andere Projectorganisatie NEO NL (in totaal € 22,1 mln, waarvan € 4,8 mln in 2025, naar KGG), Normeren en stimuleren van slimme energie-intensieve apparaten (in totaal € 12,0 mln, waarvan € 4,2 mln in 2025, naar KGG) en IKC ETS (in totaal € 497 mln, waarvan € 167,4 ln in 2025, naar KGG).

Mutaties ontwerpbegroting 2026

Kasschuiven

In dit bedrag zitten verschillende kasschuiven, deze zijn allemaal meerjarig. Voor het perceel Energie- infrastructuur wordt € 28,9 mln overgeheveld naar latere jaren om te kunnen aansluiten bij de reserveringen en voorwaardelijke toekenningen. Daarnaast wordt er € 15 mln naar voren geschoven om de overheveling voor de bedrijfssteuncasus mogelijk te maken. Tot slot hebben er kleinere kasschuiven plaatsgevonden.

Kernenergie: Uitvoeringslasten KGG en medeoverheden

Er worden middelen overgeheveld naar de KGG-begroting voor onder andere Uitvoeringslasten KGG en medeoverheden (in totaal € 39,6 mln, waarvan € 750.000 in 2025). De beoogde nieuwbouw van vier kerncentrales vergt namelijk aanvullende inzet vanuit KGG en medeoverheden.

Vroege Fase Opschaling: Elektrolyse offshore, demo 1

Dit betreft een terugboeking van de maatregel Elektrolyse offshore, demo 1.

Verduurzaming industrie en mkb: Individuele bedrijfssteuncasus

Betreft bijdrage uit Klimaatfonds (€ 15 mln) als steun voor een individuele bedrijfssteuncasus.

Terugboekingen

Er zijn van verschillende begrotingen middelen teruggeboekt naar het fonds omdat deze dit jaar niet meer nodig bleken te zijn. Een deel hiervan is geschoven naar latere jaren, het andere deel is afgeboekt en zal worden opgevraagd in het voorjaar conform de 100% eindejaarsmarge op het Klimaatfonds.

3 Beleidsartikelen

3.1 Beleidsartikel 1 Kernenergie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Kernenergie (bedragen x € 1.000)

	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	750	- 750	0
Uitgaven	750	- 750	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	750	- 750	0
Kernenergie onverdeeld	750	- 750	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Alleen de uitgaven worden toegelicht omdat op het Klimaatfonds alle mutaties kas is verplicht worden geboekt.

Uitgaven

Kernenergie onverdeeld

De beoogde nieuwbouw van vier kerncentrales vergt aanvullende inzet vanuit het ministerie van Klimaat en Groene Groei. De benodigde middelen (€ 0,8 mln) voor deze aanvullende departementale fte's wordt voor 2025 verwerkt.

Vanwege onderuitputting op Klimaatfonds middelen op departementale begrotingen, worden middelen conform de spelregels van het Klimaatfonds teruggeboekt naar het fonds. Deze middelen worden nu afgeboekt maar worden via de 100% eindejaarmarge in het voorjaar 2026 weer opgevraagd voor de vrije ruimte van dit perceel.

3.2 Beleidsartikel 2 CO₂-vrije gascentrales

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 CO₂-vrije gascentrales (bedragen x € 1.000)

	Stand 1° suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	0	0	0
Uitgaven	0	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	0	0	0
CO2-neutrale gascentrales onverdeeld	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Alleen de uitgaven worden toegelicht omdat op het Klimaatfonds alle mutaties kas is verplicht worden geboekt.

Uitgaven

Voor dit beleidsartikel zijn geen mutaties verwerkt.

3.3 Beleidsartikel 3 Energie-infrastructuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Energie-infrastructuur (bedragen x € 1.000)

	Stand 1° suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	28.976	- 28.976	0
Uitgaven	28.976	- 28.976	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	28.976	- 28.976	0
Energie-infrastructuur onverdeeld	28.976	- 28.976	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Alleen de uitgaven worden toegelicht omdat op het Klimaatfonds alle mutaties kas is verplicht worden geboekt.

Uitgaven

Energie-infrastructuur onverdeeld

Dit betreft de verwerking van een kasschuif om het perceel in de benodigde en realistische kasritmes te brengen, zodat de toekenningen conform het MJP26 mogelijk zijn en aansluiten bij de verwachtingen voor MJP27.

Vanwege onderuitputting op Klimaatfonds middelen op departementale begrotingen, worden middelen conform de spelregels van het Klimaatfonds teruggeboekt naar het fonds. Deze middelen worden nu afgeboekt maar worden via de 100% eindejaarmarge in het voorjaar 2026 weer opgevraagd voor de vrije ruimte van dit perceel.

3.4 Beleidsartikel 4 Vroege fase opschaling

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Vroege fase opschaling (bedragen x € 1.000)

	Stand 1° suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	15.877	- 6.500	9.377
Uitgaven	15.877	- 6.500	9.377
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	15.877	- 6.500	9.377
Vroege fase opschaling onverdeeld	15.877	- 6.500	9.377
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Alleen de uitgaven worden toegelicht omdat op het Klimaatfonds alle mutaties kas is verplicht worden geboekt.

Uitgaven

Vroege fase opschaling onverdeeld

Dit betreft de verwerking van een kasschuif om het perceel in de benodigde en realistische kasritmes te brengen, zodat de toekenningen conform het MJP26 mogelijk zijn en aansluiten bij de verwachtingen voor MJP27.

Vanwege onderuitputting op Klimaatfonds middelen op departementale begrotingen, worden middelen conform de spelregels van het Klimaatfonds teruggeboekt naar het fonds. Deze middelen worden nu afgeboekt maar worden via de 100% eindejaarmarge in het voorjaar 2026 weer opgevraagd voor de vrije ruimte van dit perceel.

3.5 Beleidsartikel 5 Verduurzaming industrie en innovatie mkb

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Verduurzaming industrie en innovatie mkb (bedragen x € 1.000)

	Stand 1° suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	0	0	0
Uitgaven	0	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	0	0	0
Verduurzaming industrie onverdeeld	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Alleen de uitgaven worden toegelicht omdat op het Klimaatfonds alle mutaties kas is verplicht worden geboekt.

Uitgaven

Verduurzaamings industrie onverdeeld

Ondanks dat in tabel 7 € 0 mln zichtbaar is voor de mutaties suppletoire begroting september, hebben wel mutaties plaatsgevonden. Dit betreft de verwerking van een kasschuif om het perceel in de benodigde en realistische kasritmes te brengen, zodat de toekenningen conform het MJP26 mogelijk zijn en aansluiten bij de verwachtingen voor MJP27. Daarnaast heeft er een bijdrage uit Klimaatfonds (€ 15 mln) plaatsgevonden als steun voor een individuele bedrijfssteuncasus.

Vanwege onderuitputting op Klimaatfonds middelen op departementale begrotingen, worden middelen conform de spelregels van het Klimaatfonds teruggeboekt naar het fonds. Deze middelen worden nu afgeboekt maar worden via de 100% eindejaarmarge in het voorjaar 2026 weer opgevraagd voor de vrije ruimte van dit perceel.

3.6 Beleidsartikel 6 Verduurzaming gebouwde omgeving

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 Verduurzaming gebouwde omgeving (bedragen x € 1.000)

	Stand 1° suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	0	0	0
Uitgaven	0	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	0	0	0
Verduurzaming gebouwde omgeving onverdeeld	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Alleen de uitgaven worden toegelicht omdat op het Klimaatfonds alle mutaties kas is verplicht worden geboekt.

Uitgaven

Voor dit beleidsartikel zijn geen mutaties verwerkt.

3.7 Beleidsartikel 7 Onverdeeld

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 Onverdeeld (bedragen x € 1.000)

	Stand 1° suppletoire begroting (incl. amendementen en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september(2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	0	0	0
Uitgaven	0	0	0
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	0	0	0
Onverdeeld	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

Alleen de uitgaven worden toegelicht omdat op het Klimaatfonds alle mutaties kas is verplicht worden geboekt.

Uitgaven

Voor dit beleidsartikel zijn geen mutaties verwerkt.